

»Ali si jo videl, učiteljevo gospo? Ti, ta ti je pa čedna!«

Milka je zardela, Habakuk pa jo je od strani pomeril s porednim nasmehom.

Cerkev je mladi ženi zelo ugajala. Bila je visoka, svetla, vsa čista in polna pobožnega duha.

Milka je pokleknila v klop in se vsa vdala tihi, domači pobožnosti, ki je je bila cerkev polna. Skozi okna je sijal večerni mir planin, bregovi so že sa-

njali v mraku — tedaj je zapel v to čudovito zbranstvo večerni zvon in oznanil angelsko češčenje...

»Angel Gospodov je Mariji oznanil...«

Milka je poslušala ljube glasove, ki so odmevali v njenem srcu kakor še nikoli...

Ko je Habakuk odzvonil, je prišel in pokleknil zraven svoje žene in obe duši sta se sklenili v pobožni molitvi Bogu v čast in zahvalo.

KONEC

20 metrov visok kip
Washingtona

Na njujorški svetovni razstavi bodo razstavili 20 metrov visok kip Jurija Washingtona. Figurino bo izdelal neki ameriški kipar.

Kmečka trgovina

Zboljšanje gospodarskih in socialnih razmer v Sloveniji

Zanimiv pregled o zaposlitvi delavstva v Sloveniji in o višini zaslužka je izdal OUZD v Ljubljani za leta 1935 do 1938. Pri okrožnem uradu so zavarovani in zabeleženi vsi zaposleni delavci in delavke in njih število je vedno zelo verna slika gospodarskega položaja. Kadar število zaposlenega delavstva narašča, potem raste tudi splošna blaginja, trgovina cvete in kmetje lahko prodajajo svoje pridelke po primernih cenah. Kadar pa število zaposlenega delavstva pada, je to znak splošne krize in takrat so slabi časi tudi za kmeta. Omenjeni pregled OUZD kaže, da je število zaposlenih delavcev znašalo leta 1935 vsega skupaj 80.567, letos pa jih je bilo ob koncu maja zaposlenih že 100.416 ali 19.849 več. Ni to zgolj slučaj, da se je število zaposlenega delavstva dvignilo prav pod sedanjo vlado. Smotno gospodarsko delo, ki ga sedanja vlada vrši, je vplivalo na vse gospodarske panoge in tako tudi na delovni trg. Najbolj se je dvignilo število delavcev v tekstilni industriji, namreč za 4100, pri cestnih gradnjah za 3800, v gozdno-žagarski industriji za 2019, v gradnji železniških prog za 1599 itd. Zaposlenost delavstva je napredovala v vseh industrijskih in gospodarskih panogah, kar je siguran znak gospodarskega napredka.

*

Kako izgleda sadna letina?

Kakor poročajo od raznih strani, je letošnja sadna letina v Sloveniji srednje dobra. Manjka v glavnem zgodnjega sadja, dočim so jesenske in zimske sorte obrodile zelo povoljno. Pač pa po drugih evropskih državah sadje ni obrodilo baš najbolje. Tako ima letos Nemčija samo 20% normalne sadne letine, Italija samo 18% normalne sadne letine, Češkoslovaška je brez jabolk, bivša Avstrija ima 30–40% normalne sadne letine. Iz tega je sklepati, da bodo cene jabolk povoljne, v kolikor ne bo na ceno sadja vplivalo sadje iz Bosne in Srbije, kjer imajo letos rekordno sadno letino. Tako bo naša država imela 45% vsega sadja v Evropi. Upati je, da zaradi slabe sadne letine v ostalih evropskih državah tudi izredna sadna letina v Bosni in Srbiji na ceno naših jabolk ne bo vplivala slabo, zato se bomo za ceno jabolk lahko držali.

Na kaj moramo paziti?

Paziti moramo predvsem, da ne bomo sadja prehitro obirali. Pred avgustom bi se sploh ne smela jabolka izvažati. Ne nasedajmo sadnim mešetajem in prekupčevalcem! Res je, da poletna jabolka ne drže dolgo, toda čemu poslušati mešetarje in trgati pozne sorte jabolk, ko vendar počakajo tja v zimo. Kupec, ki kaj takšnega zahteva, sigurno ni dosti prida. Z zelenim sadjem si kvarimo sloves naših jabolk v inozemstvu. Naj vsakdo uvidi kvarne posledice trganja zelenega sadja, tako zase kakor za splošnost, ter naj pazi na vse tiste brezvestne ljudi, ki sadjarje zapeljujejo v tako brezsmiselno početje. Oblastva pa naj take brezvestne mešetarje, ki ljudi zapeljujejo, kaznujejo.

Kako se zamišlja organizacija letošnje sadne trgovine

Zaradi vsakoletnega škodljivega delovanja sadnih mešetarjev so kmetijske organizacije (kot n. pr. Kmetijske zadruge, Kmečke zveze, Sadjarsko in vrtnarsko društvo, ZAKS) sklenile, da v letošnji sadni kampanji organizirajo posredovanje prodaje sadja na sledeči način:

V Mariboru se osnuje informacijska pisarna, ki bo dnevno obveščala vse imenovane krajevne organizacije o dnevnih cenah sadja, o povpraševanju po sadju, o stanju izvoza itd. ter bo interesom, ki bodo prav tako dnevno poročali pi-

sarni o množini, sorti in kakovosti sadja, pošiljale kupce. V večje kraje se bo poročalo telefonično, od koder bodo poročila šla potom selov v oddaljene kraje. Vsaka krajevna organizacija bo imela posebnega sata, ki bo poročila zbiral in sprejemal od najbližje telefonske postaje. Na tak način nameravajo imenovane organizacije izključiti sadne mešetarje.

Cena pšenice — 160 din

Državna privilegirana izvozna družba (»Prizade«) je začela nakupovati novo pšenico. Nakupno ceno je določila s 160 din za 100 kg. V primeri s svetovno prodajno ceno plačuje pri nas »Prizade« pšenico za 44 din dražje. Letošnja cena je nižja od lanske, ki je znašala za začetek 180 din, pa so jo že prve dni zvišali na 190 din.

Živina

Živinske cene so se ustallile, pa žal precej niže, kakor so kmetje pričakovali. Trgovanje je sicer še nekam živahno, prave cene pa ni. Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč: Maribor: debeli voli 4–5,25 din, poldebili 3,50–4,75, plemenski 4,50 do 5,50, bikli za klanje 3,50–4,75, klavne krave debele 4–4,75, plemenske 3,50–4,50, krave za klobasarje 2,50–3,25, molzne 4–5, breje 3,50 do 4,50, mlada živina 4–5, teleta 4,50–6,25 din za 1 kg žive teže. — Kranj: cene po komadu so bile naslednje: voli od 1200 do 3500 din, krave od 900 do 2000 din, teleta od 250 do 480 din, junice od 600 do 2250 din, bikli od 1200 do 2400 din; na vago se je prodajala živina: voli 6,50 in 5,50 din, telice 6, 5,25 in 5 din, krave 4,50, 4 in 3,50 din, teleta 7,50 in 7 din. — Novo mesto: živina se je prodajala po 3–5 din za 1 kg žive teže. — Lendava: bikli 4,50, telice 5,50 in 5 din, krave 3 in 2–2,25 din, teleta 6 in 4–5 din. — Petrovče: voli 6 din, junci 4,50–6 din, telice 5,50–6 din, krave 2,50–4,50 din. — Ptuj: voli 4,60–5,50, krave 2,70–5 din, bikli 3,50–4,50 din, junci 3,25 do 4,50 din, telice 3,50–5,50 din, teleta 6–6,75. — Krško: voli 4–5 din, krave 4–5 din, telice 4–6 din, teleta 5–6 din. — Mokronog: teleta 5,50 din, telice in junci 5 din, krave 2–3,50 din, voli 5–6 din. — Buča (okraj Krško): voli 4–5 din, telice 4–5 din, krave 3–4 din. — V južnih krajih naše države se je cena goveje živine nekaj popravila, samo teletom je padla za kakih 50 par pri 1 kg. Tako so se v Beogradu prodajala teleta 6,50–8 din, ostali živini, osobito volom pa je cena na splošno za dinar poskočila.

Svinje

Na mariborskem sejmu so bili mladi prašiči 5–6 tednov stari po 80–100 din, 7–9 tednov po 110–145 din, 3–4 mesece 160–220 din, 5–7

mesecev 280–400 din, 8–10 mesecev 440 do 550 din, eno leto 710–820 din, 1 kg žive teže 6,50–8 din, 1 kg mrtve teže 8,50–11,25 din. Kupčija je bila precej živahna, vendar je v primeri s prejšnjimi sejmi popustila. — Na ptujskem sejmu so bili 6–12 tednov stari pujski po 70–140 din komad. — Na Gorenjskem so prasi dragi ter se prodajajo komad po 100–180 din. — Na Dolenjskem (Novo mesto) je bilo pripeljanih na sejem 694, prodanih pa 600 mladih prašičev. Cena je bila 70–150 din za glavo. — V Posavju se prodajajo mladi prašički po 6 tednov stari od 100–150 din komad, debeli prašiči pa so po 6 do 7 din za 1 kg žive teže. — Na svinjskem sejmu v Krizevcih na Hrvaškem je bilo pripeljanih 952 svinj. Cene so nekoliko nazadovale. Prodanih je bilo 450 komadov. Cene za pršutarje za klanje 7–7,50 din, špeharji 8 din, plemenske svinje 8,50–10 din za 1 kg, mladi prašički 80 do 150 din komad.

Konji

Konji imajo še vedno dobro ceno. Po lepih konjih je veliko povpraševanje, ker se precej izvažajo, dosti pa jih nakupujejo tudi domači kupci. Na ptujskem sejmu so bili konji od 900 do 5000 din, žrebeta od 1200 do 2300 din; v Krškem so se zelo lepi konji prodajali po 5000 din.

Surove kože, ovčja volna

Goveje surove kože so od 10 do 14 din 1 kg, telečje 12–16 din, svinjske pa 6–10 din. Cena sedaj ni stalna ter se naglo menja. — Neoprana ovčja volna se prodaja po 28–32 din, oprana pa po 35–38 din za 1 kg.

Vino

Pri nas so cene nespremenjene, izgleda pa, da se bodo še pred trgatvijo dvignile, zlasti ker so bili nekateri okraji, kakor Bizeljsko in Sromlje ter št. Peter pod Sv. gorami od toče uničeni. V Dalmaciji so zaloge že tako izpraznjene, da vina naravnost primanjkuje. Take prodaje vina Dalmacija ni imela od leta 1927. Žal pa pride dobra cena v korist samo prekupčevalcem, ker so kmetje prodali vino še jeseni po 2–3 din za liter, dočim zahtevajo sedaj trgovci za isto vino 4,50, 5 in 6,50 din. — Zanimiva je statistika o izvozu našega vina na Češkoslovaško, ker kaže, da je za nas tamošnji trg še docela neobdelan. Čehi so lani uvozili vina za okoli 50 milijonov din, na nas pa je odpadlo od tega le 4 milijone din. Glavni uvozniki so Italija, Mažarska, Španija, Grčija, Francija. Bil bi že res čas, da bi Čehi kupovali vino predvsem tam, kjer imajo svoje prijatelje, ne pa pri politično nasprotnih državah. Čehi za naša slovenska vina sicer nimajo toliko razumevanja, pač pa jim ugaja dalmatince. Bilo bi pa za Slovenijo ogromnega pomena, če bi bilo mogoče izvažati več dalmatince v inozemstvo, ker nam potem ne bi konkuriral v naši ožji domovini ter izpodrival dobra naša domača vina.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Graditev hiše na pogorišču brez občinskega oglada. O. F. Sosed je pogorelo staro poslopje in namerava sedaj na istem mestu postaviti novo, manjše. Vprašate, ali sme to storiti brez občinskega oglada. — Za vsako stavbo je treba dovoljenja gradbenega oblastva. Vseeno je, čeprav bo nameravana stavba stala »v hribih« in 100 m daleč od druge najbližje. O priliki stavbene komisije boste lahko iznesli svoje ugovore. — Ako bi sosed zidala brez oglada, odnosno stavbenega dovoljenja, nimate sicer pravice do posebne pritožbe, lahko pa to naznanite občini ali pa kar okrajnemu načelstvu. Stavba bi se morala celo podreti, ako sosed ne bo dobila vsaj naknadnega oblastnega dovoljenja.

Prošnja za skrajšan rok petemu sinu. I. in K. Hrup. Ker sta oče in prvi sin služila polni rok, drugi sin skrajšanega, tretji sin polni rok, četrti sin služi od 1. aprila 1938 polni rok, pritiče petemu sinu zopet skrajšan rok. Ko je tudi peti sin že s 1. aprilom nastopil vojaško službo (določili so mu polni rok), napravite na pristojni vojni okrog prošnjo, da se naj ali takoj spusti domov, dokler ne bo sedaj služeči četrti sin odslužil svojega polnega roka in bi potem peti sin odslužil še ostanek do devetih mesecev, ali pa se naj petemu sinu prizna skrajšan rok, ki bi ga služil kar naprej. Priložiti morate prošnji izveček iz rojstnih knjig (družinsko polo), ki je sedaj takse prosta, ter vojne izprave očeta in že »odsluženih« treh sinov; o četrtlem pa le navajajte, kje sedaj služi.

Sprejem strežnikov v bolnišnicah. S. L. v B. Bolnišnice sprejemajo strežnike brez posebnih razpisov, odnosno le v primeru potrebe! pogoj je edino ta, da je prosilec sposoben in voljan opravljati strežniške posle. Žal nam ni znano, katera bolnišnica bi momentano sprejela strežnika. Svetujemo Vam, da sami (pisмено) povprašate upravitelje posameznih bolnišnic in se eventualno priporočite za primer potrebe. V Ljubljani imamo občo državno bolnišnico, bolnišnico za duševne bolezni (na Studencu), Sanatorije »Emona« »Slajmerjev dom« in »Leonšček«, nadalje so banovinske bolnišnice v Mariboru, Celju, Brežicah, Soboti, Slovenjem Gradcu in Ptuj, zdravilišči za tuberkulozne na Golniku in v Topolšici, bolnišnice bratovskih skladnic v Trbovljah, na Jesenicah, v Velenju, Črni in v Krmelju, občinska bolnišnica v Krškem, bolnišnice križniškega reda v Ormožu, usmiljenih bratov v Novem mestu, Rdečega križa v Konjicah, sanatorija dr. Černiča v Mariboru in ruskega Rdečega križa v Vurberku.

Služba na železnici. Franjo O. Ste 18 let star kmetijski sin ter vprašate, ali bi mogli dobiti kakšno službo na železnici, pod kakimi pogoji, katere dokumente potrebujete itd. — Ker imate očitno le ljudskošolsko izobrazbo, prihaja za Vas v poštev zaenkrat le zaposlitev kot delavec. Zaposlitev zanj lahko pri najbližjem šefu postaje ali progovne sekcije. Dokazati morate, da ste: 1. najmanj 18 let star (z rojstnim in krstnim listom, kolkovanim z 10 din), 2. pismen (s šolskim izkazom), 3. zdrav (kar dožene preiskava od strani železniškega zdravnika), 4. dobre vedenja (z navedenim spricvalom, kolkovanim z 20 din), 5. imate (v primeru mladoletnosti) odobritev roditeljev ali varuha (kolkovano z 20 din). — Ako se boste kot delavec obnesli, odnosno pokazali sposobnosti za kakšno boljšo zaposlitev, Vam bo dana prilika izpopolniti svoje znanje in doseči boljšo službo, čim se kaka izprazni.

Prodaja raznega blaga po hišah in sejnih. S. Franc v K. Trgovina z blagom po ulicah in s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše se sme izvrševati samo na osnovi posebne dovolitve občega upravnega oblastva prve stopnje, na čigar področju prosilec stalno prebiva (v Vašem primeru okrajnega načelnika). Sme se dajati le našim državljanom, ki so vredni zaupanja in zanesljivi in se dovoljuje proizvoznikom izdelkov domače hišne delavnosti, invalidom in drugim osebam, neposobnim za drugo delo, kakor tudi prebivalcem izvestnih siromašnih pokrajin. Dovolitve se ne izdaja osebam: 1. ki niso dovršile 25. leta starosti, 2. ki bolujejo za nalezljivo boleznijo, 3. ki so pod zaščitnim nadzorom, 4. ki so obsojene radi zločinov ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi ali v

povratku zaradi zločinov ali prestopka zoper življenje in telo, dokler v vseh teh primerih ne dosežejo povračila pravic ali rehabilitacije; 5. ki so vdani potepanju, beračenju, vlačuganju ali pijančenju ter so v pijanosti nagnjeni k izgredu. — Dovolitve za izvrševanje navedenega trgovanja se izdajajo za čas enega leta; smejo se sicer podaljševati po preteku tega roka od leta do leta, a to po ponovni oceni vseh zakonskih pogojev. — Za prodajanje po sejnih bi bilo potrebno še posebno dovoljenje.

Zaposlitev strojnega ključavničarja v delavnicah državnih železnic. Andrej N. v R. Prošnjo za tako službo bi bilo najbolje nasloviti kar na ministra za promet in potem kakega poslanca, ki Vas, odnosno Vašega sina pozna in ga more priporočiti. Razen telesnega in duševnega zdravja, dobrega vladanja, popolnega znanja službenega jezika in našega državljanstva bi moral dokazati, da je po dovršenem 21. letu starosti odslužil obvezni rok v stalnem kadru, razen če je po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj nesposobnih zadržarjev, ali kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru, odnosno ako je zavezan plačati vojnico, da dokaže, da je vojnico plačal; ne sme biti s sodno razsodbo obsojen na izgubo častnih pravic, kar je ovira ves čas, dokler ta izguba traja. — Za privatno službo velja svoboden dogovor in si jo mora sam poiskati.

Previsoka anuiteta. Jurij S. v V. Leta 1929 ste sprejeli od hranilnice 750 din posojila. Pritožujete se, da zahteva davčna uprava 204 din letne anuitete in vprašate, koliko bi smela po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov znašati. — Žal Vam ne moremo točno izračunati višine anuitete, ker ne vemo višine obresti. Podajamo Vam pa navodilo, da si jo sami izračunate. Najprej izračunajte neplačane dogovorjene obresti do dne 20. aprila 1932 in priračunajte jih glavnici. Tako ugotovljeni znesek dolga je osnova za znižbo, ki znaša v Vašem primeru 50%. Neplačane in nezastarane obresti, ki so se natekle od 21. aprila 1932 do 15. novembra 1936 in ki so priznane s prejšnjim zakonom in uredbami o zaščiti kmetov (največ 10% do 23. novembra 1933) ter odobrenimi odplačilnimi načrti združnih zvez (6% do največ 7½% za čas od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936), se prištejejo neznižane glavnici dolga, ugotovljeni zgoraj. Prišteti bi bilo nadalje pravomočno prisojene pravdne in izvršilne stroške. Od vsakih tako dobljenih 100 din dolga znaša anuiteta 10 din 60 par. Upamo, da bo prav v kratkem Priv. agrarna banka izračunala tudi Vašo pravilno anuiteto; kolikor ste do sedaj preveč plačali, se Vam všteje v dobro pri prihodnjih anuitetah, tako, da Vam očitno eno ali dve leti ne bo treba nič odplačati.

Kmalu sta se odpravila. Prej pa sta še iz obrežne trave spleta šotorček, neke vrste kabino, in razpela na lesen kol jadro. Kako veselo je sedaj šlo! Brezskrbno sta vriskala in pela.

Nista pa opazila, da se je nebo med tem popolnoma stemnilo. Grozeči oblaki so ga prepredli čez in čez. Odnekod je prituli veter in se besno zagnal v jadro. Valovi so se dvignili in zapljuskali. Na nebu so se vžigale strele...

(Dalje prihodnjič)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Nastopilo je lepo, sončno jutro. Ko sta se prebudila, kar verjeti nista mogla, da sta res na zlati svobodi. Sklenila sta, da se na otoku nekaj časa radi varnosti pomudita.

28

Toda ko sta ga preiskala, sta razočarana spoznala, da je otok brez vode. »Torej takoj dalje!«

Matjažek je napravil iz žebila in vrvice trnek in naložil nekaj rib. Tinček pa je medtem splezal na najvišji grič in se razgledal po morju. »Hej! Vse varno!« je zaklical Matjažku.

Ubogljiva

Mati: »Lizika, nešteto krat sem ti že povedala, da pri jedi ne smeš vrtati nosu.«
Lizika: »Saj tega pri jedi nikoli ne delam, mamica. Kadar vrtam nos, nikoli ne jem.«

Dober sinček

Mati: »To je pa vendar preveč, Janezek, vedno in vedno te moram zmerjati...«
Janezek: »O, ljuba mamica, to nič ne de, saj ti tega ne zamerim...«

Skrivalnica

Kje je lastnik zrnja?